

«Амма улууһа (оройуона)»
муниципальной оройуон
Муниципальной бюджетнай оскуолаба
киириэн иннчинээҕи саастаах оҕо
тэрилтэтэ
«Чуораанчык» оҕо саада

Муниципальное бюджетное дошкольное
образовательное учреждение «Детский сад
общеразвивающего вида «Чуораанчык»
муниципального района
«Амгинский улус (район)»

678615, Амгинский район с. Эмиссы, ул. Мира № 19 тел.: (41142) 2-64-22
e-mail: emiss2012dou@mail.ru

**Комплексно-тематической былаан
кыра уонна орто бөлөххө**

Иитээччи:
Новгородова М.Ю.

Нэд	Нэдиэлэтээҕи тиэмэ	Үлэ сыала	Хамсаныылаах оонньуу, оруоллаах оонньуу, кинигэ, бэсиздэ, сэхэргэһии, дид. оонньуу, дидактической матырыйаал, дьаарбайыы, түмүк дьарык.
<p>Сыала: оҕоҕо тас эйгэни билиһиннэри; күһүн туһунан билиини кэнэти,</p>			<p>Балаҕан ыйа. «Көмүс күһүн».</p>
1 нед.	Дорообо, оҕо саада.	Детсад улэһиттэрин туһунан өйдөбүлү ингэри, уһуйаанна араас идэлээх дьон быһааран билии; улахан киһи үлэтигэр убаастабылы иити.	Адаптационнай период. Диагностической карталары толоруу. Сэхэргэһии: “Биһиги улааттыбыт”. Дьаарбайыы: “Биһиги группабыт”. Оруоллаах оонньуу: «Оҕо саада”. Детсад территориятыгар экскурсия. Дид.оонньуу: “Ким тугу гынарый?”. Строй матырыйаалынан оонньоохун. Остуоруйа кэпсээһин. Кинигэ көрүү. Хамс.оонньуу: “ Барабыайдар уонна куоска”, “Түүн-күнүс”, “Акула”. Түмүктүүр дьарык: Аралдытыы«Биһиги ыллыбыт уонна оонньуубут, бэһиэлэйдик олоробут».
2 нед.	«Көмүс күһүн бэлэхтэрэ, фрукталар»	Айылбаҕа буолар уратыны кэтээн көрүү; Күһүнү таба ойуулаан кэпсээһин, сайын уонна күһүн уратытын билии. Фрукталар ааттарын билиһиннэри; ойуулаан кэпсээһин, толкуйдуур дьобуру сайыннары.	Сэхэргэһии: “Көмүс күһүн”, папка- передвижка: “Айылбаҕа сылдыбы быраабылата”. Дьаарбайыы: “Аллея выпускников”. Оонньуу: «Бул маннык сэбирдэҕи”. Ситуация: «Хайдах күн-дьыл үчүгэийи?”. Мэһийи: “Фрукта”. Дид.оонньуу: “Амтанан таай”. Хартынананы көрөн кэпсээһин: “Маска туох үүммүтүй?”. Кинигэ көрүү: “Фрукты”. Хамс.оонньуу: “ Барабыайдар уонна куоска”, “Эһэлээх ойуурга”. Уруһуй: «Яблокалаах мас». Түмүктүүр дьарык: Остуол театра: «Сөдүөрэ үлүгэрэ».

		Өгнөрү, быһыылары сөпкө ааттааһын.	
3 нед.	«Оонньуурдар »	Оонньуурдар ааттарын билиһиннэри, кээмэйинэн, туохтан оноһуллубутун тэннээһин, эттик ханна турарын билии, ааттааһын; элбэх ахсаанна туруоран кэпсииргэ үөрэтии.	Сэһэргэһии: “Уһуйаанна туох оонньуурдар баалларый?”. Дьяарбайыы: “Улахан бөлөхтөргө туох оонньуурдар баалларый?”. Оонньуу: «Бул уонна сөпкө ааттаа». Ситуация: «?». Уруһуй: “Матрешкалар”. Дид.оонньуу: “Ханнык оонньуур суоһуй”. Строй матырыйаалынан оонньооһун: “Куклаһа орон, диван оноруу”. Хартыһынаны көрөн кэпсээһин: “Эһэ миискэ”. Хоһоон үөрэтии: : Иван Мигалкин «Мээчик». Хамс.оонньуу: “Эһэлээх ойуурга”, “Оонньуурдар”. Выставка: «Мин сөбүлүүр оонньуурум». Түмүктүүр дьарык: Физкультурнай досуг: «Кросс нации».
4 нед.	«Оһуруот астара»	Оһуруот аһын ааттарын, үүнэр сирдэрин үөрэтии; ойуулаан кэпсиир, толкуйдуур дьоһуру сайыннарыы. Өгнөрү, геометрической эттиктэри сөпкө ааттаарга үөрэтии.	Сэһэргэһии: “Оһуруокка туох үүнэрий?”. Дьяарбайыы: “Мин оһуруотум”. Ситуация: «Оһурсуу хайдах буорга үүнэрий?”. Мэһийии: “Оһурсуу, помидор”. Дид.оонньуу: “Амтанынан таай”. Хартыһынаны көрөн кэпсээһин: “Оһуруокка туох үүммүтүй?”. Кинигэ көрүү: “Оһуруот астара”. Хамс.оонньуу: “ Барабыайдар уонна куоска”, “Эһэлээх ойуурга”, “Кутуйах-куоска”. Фото коллаж: «Оһуруотка ийэбинээн». Түмүктүүр дьарык: Театрализованнай аралдытыы: «Бэһиэлэй оһуруот».
Алтынныы: «Мин дьэ кэргэним».			
Сыһала: дьэ кэргэн туһунан өйдөбүлү оһоһо инэри, туохха барытыгар харыстабылы иитии.			
1 нед.	«Иһиттэр»	Биир, элбэх ахсаанна эттиктэри ааттааһын, тэннээһин, ойуулаан кэпсээһин; улахан, кыра диэн өйдөбүлү чинэтии, дьүһүннэри хатылатыы. Ойуулуур сатабылы эрчийии.	Сэһэргэһии: “Мин эбэм иһитэр”. Дид.оонньуу: «Бул маннык сахалыы иһити”. Ситуация: «Бу иһити туохтан онорбуттарый?”. Мэһийии: “Чааскы”. Хоһоон үөрэтии: : Иван Мигалкин «Чороон», «Кытыйа». Дид.оонньуу: “Амтанынан таай”. Хартыһынаннын көрөн кэпсээһин: “Сахалыы иһиттэр”. Хамс.оонньуу: “Ким түргэнник ыаһыйатын толорор эбитий”. Түмүктүүр дьарык: мини-музей тэрийии: “Сахалыы иһиттэр”. Түмүктүүр дьарык: Аралдытыы: “Көмүс күһүн”.

2 нед.	«Дьиз кэргэним»	Хаартысканан көрөн дьиз кэргэн дьонун ааттааһын, тас көрүгнэрин ойуулаан кэпсээһин, бэйэ дьонугар тапталы, эйбэс буоларга уонна харыстабыллаахты к сыһыаннаһарга, тулалыыр эйгэбэ амарах санаалаах буоларга иитии, убаастабылы ингэри. Дьизбэ көмө туһунан өйдөбүлү иитии.	Хартыынанан (хаартысканан) кэпсэтиһии. Тарбах оонньуута: «Мин дьиз кэргэним». Оруоллаах оонньуу: «Биһиги дьизбит». Хартыынанан көрөн кэпсээһин: «Дьиз кэргэн». Дид.оонньуу: «Кыыл оҕотун ийэтин бул». Хоһоон үөрэти: Иван Мигалкин «Атыттарга холобур». Түмүктүүр дьарыкка: Аралдыты: «Ийэ күнэ».
3 нед.	«Миэбэл»	Дьиз тэрилин, кини чаастарын кытта билиһиннэри; тэннээн көрүү, ойуулаан кэпсээһин. Араас чаастар кээмэйдэрин таба оноруу, өгнөрү ааттааһын. Дьиз тэрилин холобурунан онорторуу.	Хартыынаба уонна оонньуур миэбэли көрүү. Дид.ооннь: «Мин дьизэм», «Туох баарый?». Строй матырыйаал: «Диван, кириэһилэ, ыскаап». Атттары: «Остуол уонна олоппос». Түмүктүүр дьарыкка: Физкультурнай досуг: «Мин бэһиэлэй мээчигим».
4 нед.	«Таннар танастар»	Тас танас ааттарын билиһиннэри (сон, бэргэһэ, атах танаһа), ханна, хаһан кэтиллэрин быһаары; бэйэни сатаан көрүнэр, толкуйдуур дьобуру сайыннары. Сөпкө таннар сатабылы иитии. Дьүһүннэри хатылаты. Триз технологиятын туһунан уруһуйдуурга үөрэти.	Сэһэргэһии: «Мин бэйэм таннабын». Дид.оонньуу: «Ыһыах танаһа». Триз элемиэннэрин туһунан уруһуй: «Мин ийэм мааны платьята». Кыра бөлөхтөргө уруһуй: «Тараах ойуу». Дид.оонньуу: «Уол-кыыс танаһын наардаа». Хартыынанан көрөн кэпсээһин: «Сахалы танас». Хамс.оонньуу: «Кутуйах уонна куоска». Мини-музей тэрийии: «Олонхо танастара». Түмүктүүр дьарык: Инсценировка: «Дьиз-дьизчээн».

Сэтинньи: «Байанай ыйа».

Сыала: кыһын туһунан өйдөбүлү диринэтии, айылбаа тапталы, харыстабыллаах сыһыаны иитии.

1 нед.	«Тыа көтөрдөрө»	Кыһын бэлиэлэрин билиһиннэри, кыһыны, күһүнү араарыы, тэҥнээн көрүү. Көтөрдөр кыһын кэлэригэр хайдах бэлэмнэнэллэрин билиһиннэри.	Сэһэргэһии: “Кыһын кэллэ”. Таабырын: “Бу хаһан буоларый?”. Уруһуй: «Хаардаах мастар». Мэһийии: “Тонсоһой”. Дид.оонһуу: “Ким ханна олоһоруй?”. Хартыһынаны көрөн кэһсээһин: “Тыа көтөрдөрө”. Остуол театрыһын көрүү: “Күүдээх уонна чыыһаах”. Хамс.оонһуу: “Элиэ уонна чопһуускалар”. Продукдеят: «Чыыһаах уйата». Түмүктүүр дьарык: Музыкальһый досуг: «Аптаах хонууга айан».
2 нед.	«Тыа кыыһллара»	Тыа кыыһлларыһын ааттаталааһын, ханна, хайлах олоһоллоһорун быһаарыы; кыыһллары тэҥнээһин, тас керүһүнэриһин, өһнөрүһүн арааран билии.	Сэһэргэһии: “Биһиги тыабыт кыыһллара”. Таабырын: “Хайа кыыһлыһый?”. Мэһийии: “Эһэ”. Дид.оонһуу: “Ханна олоһоруй?”. Хартыһынаны көрөн кэһсээһин: “Тыа кыыһллара”. Хамс.оонһуу: “Булчут уонна куобаһтар”, “Эһэлээх ойуурга”. Уруһуй: «Куобаһ доһоттоһоруһаан». Библиотекаһа күүлэйдээһин: “Саха сириһн кыыһллара”. Түмүктүүр дьарык: ОБЖ.Остуол театры: «Бөрө уонна сэттэ хоһуол оһолоһо».
3 нед.	«Байанай ыйа»	Айылһа уларыһыытыһн кэтээһин, ситимнээн кэһсээһин. Хаар туһунан өйдөбүлү биэрии. Ойуулаан кэһсиир, толкуйдуур дьөһүрү сайыһнарры.	Сэһэргэһии: “Байанай ыйа”. Таабырын: “Бу хаһан буоларый?”. Ситуация: «Эһэ арһаһар утуйа сытар». Мэһийии: “Эһэ оһолоһоруһаан”. Дид.оонһуу: “Хайа кыыһ суолун бул”. Хартыһынаны көрөн кэһсээһин: “Байанайдаах булчут”. Хоһоон үөрэтии: “Эһэ”. Хамс.оонһуу: “Табалар уонна булчут”, “Эһэлээх ойуурга”. Фото коллаж: «Мин аһам булчут». Дьайыһмал: “Күндү түүлээхтэн танас”. Түмүктүүр дьарык: Физкультуриһнай досуг: «Байанай».
4 нед.	«Мастар»	Мастар араастарыһн билиһиннэри, чаастарыһн (умнас, лабаа, сэбирдэх) ааттыһрга үөрэтии; мас	Сэһэргэһии: “Олоһор түүлбэм маһа”. Уруһуй: “Кыһынһны тыа”. Дид.оонһуу: “Сэбирдэх паратыһн бул”. Хартыһынаны көрөн кэһсээһин: “Таня кыыһ тыаһа күүлэйди барбыт”. Продукдеят: «Дьииэ». Остуол театрыһн көрүү: “Куоска уонна куоска”. Хамс.оонһуу: “Акула”, “Эһэлээх ойуурга”.

		туохха туттулларын, туһатын билиһиннэри. Үүнээйигэ харыстабыллаах тык сыһыаннаһарга иитии.	Исследовательской: «Мас эттиктэрэ». Мини-музей: “Сахалыы иһиттэр”. Түмүктүүр дьарык: Музыкальной досуг: «Лучше всех».
Ахсынныы: «Сага дьылы көрсүү».			
Сыала: Оҕолору остуоруйа алыптаах дойдутугар угуйуу. Болҕойон истэллэрин, сэнээрэн көрөллөрүн ситиһии. Үөрэн-көтөн дуоһуйуунуылалларын ситиһии.			
1 нед.	Сиринэн айанныыр көлө көрүгнэрэ (транспорт)	Сиринэн айанныыр көлө көрүгнэрин, ааттарын, чаастарын билиһиннэри. Транспорт туһатын, хайдах айанныылларын өйдөтүү. Оҕо билэр- көрөр дьөбүрүн сайыннарыы.	Сэһэргэһии: “Ханнык транспорт көрүгүн билэбин?”. Хоһоон үөрэтии: “Ханан сылдьар”. Ситуация: «Суол быраабылатын билиһиннэри». Сыһыарыы: “Автобус”. Дид.оонньуу: “Туохха аналлаах массыынаный?”. Хартыынананы көрөн кэпсээһин: “Сиринэн айанныыр көлө көрүгнэрэ”. Остуол театрын көрүү: “Куоска уонна куоска”. Хамс.оонньуу: “Паравозик”. Тутуу: «Грузобуой массыыналар». Суруйааччыны кытта көрсүһүү: “Чуораанчык сурунаал” Түмүктүүр дьарык: Музыкальной досуг. Олонхо истии: «Баһырҕастаах аттаах Баабый Баатыр».
2 нед.	Уунан, салгынынан айанныыр көлө көрүгнэрэ.	Уунан, салгынынан айанныыр көлө көрүгнэрин, кини чаастарын билиһиннэри, толкуйдуур дьөбүрү сайыннарыы.	Сэһэргэһии: “Уунан, салгынынан айанныыр көлөкөрүгнэрэ”. Ситуация: «Сэрэхтээх буол». Мэһийи: “Пароход”. Пазл хомуйуу: “Томас и его друзья”. Хартыынананы көрөн кэпсээһин: “Уунан, салгынынан айанныыр көлөкөрүгнэрэ”. Хамс.оонньуу: “Летчиктар”. Мини-музей: «Уунан, салгынынан айанныыр көлөкөрүгнэрэ». Кинигэ көрүү: “Уунан, салгынынан айанныыр көлөкөрүгнэрэ”. Түмүктүүр дьарык: Иван Мигалкин суруйбут хоһоонноругар күрэх.
3 нед.	«Суолга сылдьыы быраабылат а»	Суол быраабылата диэн өйдөбүлү, сүрүн бэлиэлэрин билиһиннэри; өйгө тутар дьөбүрү, болҕомтону	Сэһэргэһии: “Суолга сылдьыы быраабылата”. Таабырын: “Бу хаһан буоларый?”. Ситуация: «Билбэтчэй суолу хайдах туораабытыг?». Сыһыарыы: “Светофор”. Дид.оонньуу: “Суол бэлиэлэрэ”.

		сайыннары. Бэйэ-бэйэбэ убаастабыллаах сыһыаны иити.	Хартынананы көрөн кэпсээһин: “Куорат суола”. Мультик көрүү: “Машамассынананы хайдах ыппытай?”. Хамс.оонньуу: “Куоска уонна чыгычаах оҕолоро”. Билиһиннэри: “Сахалы остуол оонньуулар”. Түмүктүүр дьарык: Физкультурнай досуг: «Сахалы хамсаныылаах оонньуулар».
4 нед.	«Сага дьылбыт чугаһаата»	Сага дьыл үгэстэрин билиһиннэри; харыйа оонньуурдарын ойуулаан кэпсээһин, эттик быһыытын тэннээһин, болҕомтону, толкуй сайыннары, бырааһынныгы үөрэ көрсөргө бэлэмнэни.	Сэһэргэһи: “Сага дьыл чугаһаата, оҕолоор”. Таабырын: “Бу хаһан буоларый?”. Ситуация: «Тымны Моруос кырдыаҕас кэһиитэ». Мэһийи: “Харыйа”. Дид.оонньуу: “Хаар паратын бул”. Хартынананы көрөн кэпсээһин: “Сага дьыл”. Оонньоон көрдөрүү: “Сүүтүк саҕа кыыс”. Хамс.оонньуу: “Мууһурдуом”, “Эриэхэлэрдэ хомуй”. Фото коллаж: «Сага дьыл киэһэтэ». Хоһоон үөрэти: “Ким киэргэттэ?”. Түмүктүүр дьарык: Музыкальнай бырааһыннык: «Сага дьыл».

Тохсунньу: «Кырыа кыһын».

Сыала:хартынананы өйдөөн көрөргө, ойуунан көрөн ыйытыларга толору хоруйдуурга, үөрэти; "Кыһын" тиэмэнэн саналарын сайыннары, тылларын байыты, кинигэни таптырга, харыстырга үөрэти.

1 нед.	«Сахалы остуол оонньуулар а»	Кыһын туһунан билиилэрин кэнэти. Сахалы остуол оонньууларын билиһиннэри; болҕомтону, эти-сиини, толкуйдуур дьобуру, илии былчыннарын сайыннары.	Сэһэргэһи: “Тымны Моруос кырдыаҕас тугу бэлэхтээтэ?”. Таабырын: “Бу хаһан буоларый?”. Ситуация: «Эһэ арҕаҕар утуя сытар». Мэһийи: “Барабыай чыгычаах”. Дид.оонньуу: “Пааратын бул”. Хартынананы көрөн кэпсээһин: “Таня тымныыттан куттаммат”. Остуол театрын көрүү: “Кутуйах уонна куоска”. Хамс.оонньуу: “Мууһурдуом”, “Эһэлээх ойуурга”. Фото коллаж: «Сага дьыл киэһэтэ». Билиһиннэри: “Сахалы остуол оонньуулар”. Түмүктүүр дьарык: Музыкальнай досуг: «Оонньоохпут-таайын».
2 нед.	«Остуоруйа ҕа айан»	Остуоруйа диэн өйдөбүлү билиһиннэри; болҕомтону, истэр дьобуру сайыннары. Айымныны ырытыһарга үөрэти.	Плакат-раскраска: “Кимнээх Арктикаҕа уонна Антарктикаҕа олороллоруй?”. Эрчилли: “Таай, хаһый?”. Сюж/ооннь: «Хаарчаана уонна Моруос кырдыаҕас». Мэһийи: “Уһун сонноох кыыс”. Дид.оонньуу: “Дьикти мөһөөччүк”. Хоһоон үөрэти: “Дорообо, тугутчаан”. Дек. уруһуй: “Былааты киэргэт”.

			Хамс.оонньуу: “Тымныы Моруос-Кыһыл мурун”. Конструирование: «Дьизэ-дьизэчээн». Түмүктүүр дьарык: Остуол театра: «Үс эһэ».
3 нед.	«Кыһынны көрдөр уонна оһуордар»	Кыһынны көрдөр тустарынан кэпсииргэ үөрэтии, хаар туһунан салгыы билиһиннэри.	Сэһэргэһии: “Тоҕо Тымныы Моруоска уонна Хаарчаанаҕа уһун сон нааданы?”. Ситуация: «Петрушка ыалдытты барда». Мэһийи: “Хаар киһи”. Дид.оонньуу: “Амтанынан таай”. Хартыынаны көрөн кэпсээһин: “Кыһынны көрдөр”. Төрөппүтү кытта плакат уруһуйдааһын: “Кыһынны спорт көрүннэрэ”. Хамс.оонньуу: “Эстафета”, “Ханкыһыттар уонна хайыһардыттар хамсанылары үтүктэн көрдөрүү”. Эксперимент оноруу: «Уу эттиктэрэ». Түмүктүүр дьарык: Физкультурнай досуг: «Кыһынны көрдөр».
4 нед.	«Идэлэр араастара»	Араас идэлэр тустарынан кэпсэтии, ааттыырга үөрэтии. Улахан дьон үлэтигэр интэриэһи сайыннары.	Сэһэргэһии: “Ийэм, аҕам идэлэрэ”. Сюж.хартыынаны көрүү: “Идэлэр”. Ситуация: «Арай билбэччэй быраас буолбут?». Сыһыары: “Кыраһыабай пирамидалар”. Дид.оонньуу: “Идэ тэрилэ”. Хартыынаны көрөн кэпсээһин: “Асчыл”. Хамс.оонньуу: “Тугу гыммыппын эппэппин”. Туустаах тиэстэннэн үлэ: «Карабай». Түмүктүүр дьарык: Оонньуу-забава: «Кутуйахтар-мэнигийээнэр».
Олунньу: «Аҕа дойдуну көмүскээччи күн».			
Сыала: Аҕаннан киэн туттарга, аҕа туһунан хоһооннору билиһиннэри, ырытыһы. Тылын-өһүн байыты.			
1 нед.	Байыаннай идэ, техниката	Байыаннай идэлэри (солдат, танкист, летчик, моряк, пограничник) уонна байыаннай техниканы кытта (танк, самолет, байыа билиһиннэри.	Сэһэргэһии: “Россия Армията” байыаннай техниканы көрүү. Сюж.хартыынаны көрүү: “Биһиги Армиябыт”. Ситуация: «Арай билбэччэй быраас буолбут?». Сыһыары: “Көтө сылдыар самолеттар”. Дид.оонньуу: “Идэ тэрилэ”. Хартыынаны көрөн кэпсээһин: “Биһиги Армиябыт”. Хамс.оонньуу: “Биһиги биир тэнник хаамабыт”. Туустаах тиэстэннэн үлэ: «Танк». Түмүктүүр дьарык: Театрализованная игра: «Үтүлүк».
2 нед.	«Кинигэ-биһиги доҕорбут»	Кинигэлэр араастарын көрдөрүү, ис хоһоонун өйдөөн истэргэ үөрэтии. Кинигэни туһанарга үөрэтии.	Сэһэргэһии: “Кинигэ биһиги доҕорбут”. Кинигэ-пазллары көрүү: “Зверята и птицы”, “Сказки”, “Помощники”, “Друзья”. Ситуация: «Кинигэни ким алдыаппыт?». Сыһыары: “Кыраһыабай кинигэ”. Дид.оонньуу: “Изучаем формы”, “Кто где живет?, Кто что есть?”. Сайыннарылаах кинигэ: “Обучалочка”.

			Хамс.оонньуу: “Тугу гыммышпын эппэппин”. Кинигэ лэпбук оноруу: «Мин Төрүччүм». Түмүктүүр дьарык: Тематической аралдытыгы: “Сурук-бичик күнэ”.
3 нед.	Аҕа дойдуну көмүскээчч илэр күннэрэ	Аҕа туһунан хоһооннору билиһиннэри, ырытыһы. Тылын-өһүнбайыты.	Сэһэргэһии: “Биһиги ханна олоробутуй?”. Сюж.хартынананы көрүү: “Байаннай идэлэр”. Оонньуу-ситуация: «Тихая песня» стр 76 Н.Ф.Губанова. Сыһыарыы: “Моряк”. Дид.оонньуу: “Туох уларыйда?”. Хартынананы көрөн кэпсээһин: “Парад”. Хамс.оонньуу: “Сөмөлүөттэр көттүлэр”. Сыһыарыы: «Хараабыл». Түмүктүүр дьарык: Физкультурнай бырааһыннык: «Аҕа дойдуну көмүскээччилэр күннэрэ».
4 нед.	Нуучча норуотун остуоруйатын геройдара		Сэһэргэһии: “Нуучча норуотун бухатырдары”. Хартынананы көрүү, кэпсээһин: “Аленушка”. Ситуация: «Арай колобуок эбээлээх эһээттэн куоппатах буоллун?». Уруһуй: “Кыраһыабай чыычаах”. Дид.оонньуу: “Нуучча остуоруйатын таай”. Хартынананы көрөн кэпсээһин: “Асчыт”. Нуучча норуот оонньуута: “Змейка”, «Карабай». Мэһийи: «Дьиз-дьизчээн». Түмүктүүр дьарык: ОБЖ аралдытыгы: «Спиискэни тытыма-спиискэ уот!».
Кулун тутар: «Норуот культуратын уонна үгэһин билиһиннэри».			
Сыала: ийэбэ тапталы, убаастабылы иитии, Ийэ дойдуга, төрөөбүт Сахабыт омулар интэриэһи сайыннарыы. Төрөөбүт айылҕабытыгар харыстабыллаах сыһыанна иитии.			
1 нед	«Ийэбин таптыбыт»	Ийэбэ истин сыһыаныны, ийэни харыстырга үөрэтии.	Сэһэргэһии: “Мин ийэм”. Фотоколлаж көрүү: “Мин ийэбин таптыбын”. Оонньуу ситуация: «Ийэ уонна кыыс» стр 13 Н.Ф.Губанова. Уруһуй: “Мин ийэм мэтириэтэ”. Дид.оонньуу: “Идэ тэрилэ”. Хартынананы көрөн кэпсээһин: “Сөдүөрү үлүгэрэ”. Оонньуу-эрчиллии: “Сорудахтар”. Сыһыарыы: «Ийэбэр бэлэх». Түмүктүүр дьарык: Музыкальнай бырааһыннык: “Ийэбин таптыбын”.
2 нед.	«Чыычаахтар»	Чыычаахтар ааттарын, ханна олороллорун оҕолорго билиһиннэри, чыычаахтарга харыстабыллаах тык	Хартынананы көрүү: «Барабыай чыычаахтар». Сэһэргэһии: “Чыычаах уйатын хайдах оносторуй?” стр 14 Л.Ю.Павлова. Сюж.хартынананы көрүү: “Чыычаахтар араастара”. Дид.оонньуу: «Лабаага чыычаах олорор» стр 110 Н.Ф.Губанова. Сыһыарыы: “Ымы чыычаах”.

		сыһыаннаһарга иитии.	Дид.оонһуу: “Айылҕаҕа сылдыбы быраабылата”. Болдох бэлиэтинэн кэпсээһин: “Мин олорор сирим айылҕата”. стр 18 Төрөөбүт дойдум (4-6). Хамс.оонһуу: “Биһиги биир тэнник хаамабыт”. Мэһийи: «Барабыай чыычаах». Түмүктүүр дьарык: Тематическай аралдыты: “Чыычаах күнэ”.
3 нед.	«Уу күнэ».	Уу киһиэхэ суолтатын, туһатын өйдөтүү, ууга харыстабыллаахтык сыһыаннаһарга, араас уопуттары онорорго үөрэтии.	Сэһэргэһии: “Уу туһунан биһиги тугу билэбитий?”. Картаны көрүү: “Сир шарын улахан чааһын уу ылар”. Ситуация: «Кырааны күүскэ сап». Төрөппүтү кытта плакат уруһуйдааһын: “Амма өрүспүтүн харыстыабын”. Дид.оонһуу: “Тугу гыммыппын эппэппит, бэйэбит көрөн таайын”. айылҕа муннугар үлэ: “Тоҕо биһиги дьэ үүнээйитигэр уу кутабытый?”. Хамс.оонһуу: “Море волнуется”. Оҕо уруһуйа: «Уу киһи олоҕор туһата». Слайданнан Амма улуһун дьикти сирдэрин көрүү. Уопуттары оноруу : “Уу эттиктэрэ”. Түмүктүүр дьарык: Тематическай аралдыты: “Таммахчаан мүччүргэннээх сырыылаара”.
4 нед.	«Саас кэллэ».	Айылҕа уларыһытын өйдөөн көрөргө үөрэтии, кыһын уонна саас уратытын тэннээн көрүү, уус-уран тылы сайыннары.	Сэһэргэһии: “Саас кэллэ”. Сюж.хартыһынаны көрүү: “Саас”. Ситуация: «Тоҕо биһиги таһырдыа кинигэлэринэн оонньообоппугуй?». Таһырдыа үлэ: “Кирилиэс хаарын сиппийиэххэ”. Дид.оонһуу: “Хаһан бу буоларый?”. Хартыһынаны көрөн кэпсээһин: “Саас”. Хамс.оонһуу: “Миэхэ сүүрэн кэлин”, “Эһэлээх ойуурга”. Уруһуй: «Биһиэхэ саас кэллэ». Хартыһынаны көрүү. Күөлгэ дьаарбайы. Уһуһаан территориятыгар үүнэр масстары көрүү. Чыычаахтар дьэһэлэрин хаардарын ыраастааһын. Хамсаныылаах оонһуу Түмүктүүр дьарык: Спортивнай бырааһыннык: “Аҕам, ийэм уонна мин”.
Муус устар: «Сандал саас».			
Сыала: өйтөн ойуулаан кэпсиир,өйгө тутар сатабылы сайыннары. Айылҕа туһунан билиини кэнэтии, харыстабыллаах сыһыанна иитии.			
1 нед.	«Күн, халлаан».	Күнү, халлааны кэтээн көрүү, күн сылытар, сырдыгы, күүһү-уоҕу биэрэр	Сэһэргэһии: “Күн туһата уонна буортута”. Хартыһынаны көрүү: “Күн системата”. Ситуация: «Куобахчаан таннарга хайдах үөрэммитэй?». Кэтээн көрүү: “Күн сарданата сылаас”.

		диэн өйдөбүлү инэри; халлаан уларыйытын өйдөөн көрөллөрүн ситиһии.	Дид.оонньуу: “Этиини толкуйдаа”, “Дьыл кэмнэрэ”. Хартынананы көрөн кэпсээһин: “Саас”. Хамс.оонньуу: “Күн уонна күлүк”, “Былаахха дылы сүүр”. Уруһуй: «Саас кэллэ». Дьяарбайыы. Уһуяан территориятыгар үүнэр масстары көрүү. Дьяарбайыы: “Сыарҕалаах атынан айан” Түмүктүүр дьарык: ОБЖ. Тематической аралдытыгы: “Светофорга ыалдытыгыбыт”.
2 нед.	«Дьиз үүнээйилэрэ».	Дьиз үүнээйилэрин ааттарын, кинилэри көрүү-харайыы туһунан билиһиннэри. Үүнээйини ойуулаан кэпсииргэ, бүөбэйдииргэүө рэтии.	Сэһэргэһии: “Дьиз үүнээйилэрэ”. Сюж.хартынананы көрүү: “Дьизэҕэ үүнэр сибэккилэр”. Ситуация: «Таһырдыа таһсарбытыгар биһиги хайдах таннабытыг?». Айылҕа муннугар үлэ: “Хаппыт сэбирдэхтэрин хомуйуу”. Дид.оонньуу: “Хаһан маннык буоларый?”, “Хартынананы хомуй”, “Үүнээйини аатынан бул”. Хамс.оонньуу: “Төгүрүк иһин тап”, “Былаахха дылы сүүр”. Уруһуй: «Алое-эмтээх үүнээйи». Презентация: «Дьиз үүнээйилэрэ». Түмүктүүр дьарык: Остуол театра В. Сутеев: “Тэллэй анныгар”.
3 нед.	«Биһиги Ийэ дойдубут» .	Ийэ дойду туһунан өйдөбүлү биэри, болҕойон истэргэ үөрэти, өйгө тутар дьобурун сайыннарыы.	Сэһэргэһии: “Биһиги дьиз кэргэн”. Слайда көрүү: “Мин дойдум”. Муз оонньуу: “Норуот инструменнара”. Дид.оонньуу: “Идэлэр араастара”, “Ким тугу гынары”, “Ким манна озороруй?”. Карта-схема: “Мин озорор дэриэбинэм”. Хамс.оонньуу: “Хаастар”, “Эһэлээх ойуурга”. Уруһуй: «Мин дьизэм». Сыһыарыы: «Уулуссаннан массыналар сылдыаллар». Дьяарбайыы: “Төрөөбүт түөлбэм Эмис”. Кинигэ оноруу: “Төрүччү маһа”. Хартынананы көрүү: “Биһиги тыабыт кыыллара”. Библиотекаҕа дьяарбайыы. Выстапка: “Эмистэн төрүттээх суруйааччылар”. Түмүктүүр дьарык: Физкультурнай аралдытыгы: “Космоска айан”.
4 нед.	«Сахабыт сирэ».	Төрөөбүт дойдубут- Саха Сирэ уратытын, кэрэтин билиһиннэри, киэн туттуу бастакы өйдөбүллэрин инэри.	Сэһэргэһии: “Саас кэллэ”. Сюж.хартынананы көрүү: “Саас”. Ситуация: «Тоҕо биһиги таһырдыа кинигэлэринэн оонньообоппугуй?». Таһырдыа үлэ: “Кирилиэс хаарын сиппийиэххэ”. Дид.оонньуу: “Хаһан бу буоларый?”. Хартынананы көрөн кэпсээһин: “Саас”. Хамс.оонньуу: “Миэхэ сүүрэн кэлин”, “Эһэлээх ойуурга”. Уруһуй: «Биһиэхэ саас кэллэ».

			Хартынананы көрүү. Күөлгэ дьаарбайыы. Уһуйаан территориятыгар үүнэр масстары көрүү. Чыгычаахтар дьилэрин хаардарын ыраастааһын. Хамсаныылаах оонһуу Хартынананы көрүү. Хартынананан иитээччи кэпсээнэ. Дьаарбайыы. Түмүктүүр дьарык:Музыкальнай аралдытыы: “Биһиги бэһиэлэй концерпит”.
Ыам ыйа: «Самаан сайын».			
Сыала: Ийэ дойду туһунан билиини кэнэтии, үүнээйилэр тустарынан салбыы үөрэтии. Айылбаҕа сылдыыы быраабылатын өйдөтүү.			
1 нед.	«Москва, Кремль сулуһа».	Россия киинкуората Москваныкыт табиһиннэрии. Москва туһунан кэпсииргэ үөрэтии.	Хартынананы көрүү. Хартынананан иитээччи кэпсээнэ. Дьаарбайыы. Түмүктүүр дьарык: Музыкальнай аралдытыы: “Музыкальный калейдоскоп”.
2 нед.	«Кыайыы күнэ».	Кыайыы күнүн туһунан өйдөбүлү тиэрдии, хорсун быһыы диэни быһаарыы, тулуурдаах буоларга иитии.	Хартынананы көрүү. Хартынананан иитээччи кэпсээнэ. Парадка хаамыы. Түмүктүүр дьарык: Музыкальнай аралдытыы: “Кыайыы күнэ”.
3 нед.	«Отоннор».	Отоннор ааттарын билиһиннэрии; отону кээмэйинэн, дьүһүнүнэн тэннииргэ үөрэтии, өннөрү таба ааттатыы.	Хартынананы көрүү. Хартынананан иитээччи кэпсээнэ. Дьаарбайыы. Түмүктүүр дьарык: Физкультурнай аралдытыы: “Бэһиэлэй стартар”.
4 нед.	«Тэллэйдэр».	Сиэниллэр, дьааттаах тэллэйдэр диэни билиһиннэрии, тас уратыларын өйдөөн көрүү.	Хартынананы көрүү. Хартынананан иитээччи кэпсээнэ. Дьаарбайыы: “Сапыйа алаас”. Түмүктүүр дьарык: Музыкальнай бырааһыннык: “Оҕо көмүскэлин күнэ”.

Комплексно-тематический план работы с детьми старше-подготовительной группы на 2021-2022 г.

Воспитатель Константинова Наталья Владимировна

Месяц	Неделя	Тема, тематической недели	Форма, название итогового события
сентябрь	2-3	Детский сад	Выставка детского рисунка.
	4	Осень Золотая	Выставка поделок из природного материала. Осенний праздник.
Октябрь	1	Дом в котором я живу	Выставка работ по лексической теме.
	2	Мой поселок	Экскурсия по знаменательным местам поселка. Выставка детских работ с элементами народного творчества.

	3	Земля - наш общий дом	Занятие по познавательному развитию. Оформление альбома.
	4	Праздники нашей страны.	Выставка детского тематического рисунка.
Ноябрь	1	Моя Родина - Россия	Коллективная работа: «Главный город России»
	2	Гимн, Флаг, Герб России	Оформление патриотического уголка в группе
	3	Москва – столица России	Коллективная работа «Главный город России» Детское словотворчество: «Моя родословная».
	4	Герои России	Чтение книг. Презентация по теме
Декабрь	1	Зимушка -Зима	Выставка детских рисунков. Заучивание стихов, пословиц и примет о зиме.
	2	Новый год спешит к нам в гости.	Выставка детского творчества: «Зима пришла». Семейные поделки: «Кормушки для птиц».
	3	Ёлка- красавица детям очень нравится	Коллаж: «Зимующие птицы нашего края». Выставка новогодних елочных украшений.
	4	«Здравствуй, Новый год!»	Праздник «Новый год» Семейные поделки на елку.
Январь	1	Зимние забавы	Народные традиции празднования Рождества и Святков
	2	Зимние виды спорта.	Развлекательная игровая программа
	3	«Зима в лесу»	Изготовление совместно с родителями кормушек для птиц. Коллаж: «Я люблю природу».
	4	Зимняя природа	Создание Красной книги. Коллаж: «Редкие животные».
февраль	1	Почетное звание - солдат	Знакомство с былинами.
	2	Почетное звание солдат	Выставка детского рисунка по теме. Коллаж: «Дружат дети всей Земли».
	3	Будущие защитники Родины	Выставка детского рисунка: «Вместе с папой». Коллаж: «Люди военных профессий».
	4	День защитника Отечества»	Выставка детского рисунка: «Папа – гордость моя!» Коллаж: «Наша Армия сильна!»
Март	1	Мамин день	Изготовление открыток, поделок к празднику. Праздник: «Поздравляем наших мам». Детское словотворчество: «Моя мама самая любимая». Портреты наших мам.
	2, 3	«Природа весной»	Заучивание примет о весне. Выставка детского рисунка по теме. Конкурс стихов о весне.
	4	Зима прошла», традиции и обычаи.	Праздник: «Разудалая Масленица».

апрель	1	«День смеха»	Детское речетворчество: «Чем бы я рассмешил своего друга».
	2	«Космос»	Выставка детских работ на тему: «Космос». Придумывание фантастических рассказов по теме.
	3	Великие герои прошедшей войны	Экскурсия к памятнику героям ВОВ
	4	«Мы живем на Земле» Праздник весны и труда	Создание альбома: «Творчество разных народов». Создание игры: «Символы разных стран».
Ма й	1	«День Победы»	Музыкально-литературная композиция: «Нам дороги эти позабыть нельзя». Развитие сюжетно-ролевых игр.
	2-3	До свидания, детский сад!	Мониторинг готовности к школе. Подготовка к выпускному балу.
	4	Здравствуй школа!	Выпускной вечер

Заведующая:

/Захарова А.С./